

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

Előfizetési ára egy hóra 2-40 P. Negyedévre 7 P
Félévre 14 P. Egész évre 26 P. Egyes szám ára
Hétköznap 10, vasárnap 20 fillér

Felolós szerkesztő
Vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda Jörset kir. herceg utca 16
Telefon 23-48. Kiadói hivatal Kossuth utca 3 szám
Telefon 21-41.

Ma féláru jegynap olvasóinknak a Vigszínházban és az Urániában

Hisztéria

(12) Ma mindenki beteg. Az egyén, a család, a társadalom. A mellékutakon surranó mániakus, ki félreugrik a gázlámpa árnyékától s a világ rejtő nagyhatalom, mely nem tud a válsággal megbékülni. Ha végignézzük az embereken, ma Gacsaj Pista vagy Uncle Sam, Európa vagy Amerika s az egész világ is hisztériában szenved. A háború okozta kimerülés, a társadalmi átalakulás embergyilkoló hullámai már annyira megviselték az idegeket, hogy az a bizonyos pénzválság is, mely rajta fekszik a világon, életbevágó, sőt haláltokozó körjelenségnek tűnik. Mert ne gondoljunk a szociális kérdések tömegére, az éhező apák és didergő gyerekek ezreire, csak egyet nézzünk: a válsághisztériások jelkét, mely nem tud az élettel rendbejönni, ha nincs meg a krisztikindli száz pengőre, vagy szembe kell nézni egy földi vonatkozású árveréssel.

A mai kor hitetlenségét ez az idegfeszültség bizonyítja. Ha két ember összeül beszélgetni, most minden téma a dollár és deviza, hitel és válság... Nincs egy halovány vonás, mely megmutatná a lelket, mely elvezetne a szeretet világába, hogy viselni tudja a mindennapi lét fájdalmait és férfias erőben égne. Ma nem a Korate harangszavát, de vezett aranyak távoli esengését hallják. Ma, karácsony előtt, az adventi hangulat erejét keresztültörő egy megfoghatatlan idegroham, mely nem ért meg a „Mennyből az angyal” s a „Pásztorok” szavát, csak azt hirdeti, hogy — „zsebből a pénz” és „vagyonbuktak”... Ez most az egyén, a család, a társadalom, a problémák problémája, mely megzavarta az idegeket és messze-távoli a neurastheniás idegességétől, tipikus hisztériáról tanuskodik. Ez utóbbi szimptomái az egyéntől társadalomig, családi pótléktól Hoover-tervezetig, vagy Páncurópa gondolatáig mindenben és minden eszmében föllelhetők. A nemzetek közötti hazudozás, a közgazdasági indulatosság, politikai féltékenység, vagy egyszer a tulhajtott érzékenység és máskor a megmérhetetlen önzés: hát lehet-e ennél a hisztériának pontosabb, élesebb s tudományosabb diagnózisa? S ha megfigyeljük a fel-felbukkanó félelemérzést, mely épúgy remeg a színházi látszatadótól, akár a moszkvai kalapáccstól, már-már a „trauma” kórokat is tudjuk: nincs itt egyéb, mint lélekölő és idegbomlasztó hisztéria.

A világháború hősei szó nélkül haltak meg Magyarországtól. Ma minden ember, ki nem tud elég sok karácsonyfadist vásárolni, a gazdasági háború egy-egy vértanújának képzel magát. Fogja a fejét és szivdobogásról panaszkodik. Ő a világnak kitagadottja. Inséges, nyomó-

rult, fáradt. Az erkölcsi világrend munkanélküli. Mert kátyuba jött a Népszövetség s a legerélyesebb politika is késhegynyi szódabikarbónával ér fel. Hidegvíz, villany, quarezelés és Schwartzerszanatórium: ez kell a félbolond emberiségnek. Megtalálni a kórokat, a zsidó-liberálisizmus lázító, idegizgató ul-

ságait, a közgazdasági mentalitást, a demagógia eszközeit és minden más összetevőt, mely erre a korra a hitetlenség és vallástalanság szögyenbélvegét nyomja.

Még elképzelni is szörnyű, hogy emberek milliói, kik vagyonválságban élnek, jobban elvesztik türelmüket, mint azok a szenvedő száz-

milliók, kik leprásan, rákosan, szívbajoson, vagy tüdővészében kiülődnek. Elvesztik türelmüket és ki tudja, miért?... Mert reggeltől estig a pénzről, a pénzről és folytonosan a pénzről beszélnek. Ahelyett, hogy a Miatyánkot is elmádkoznák néha.

A deviza rendelkezések szigorú alkalmazása és az infláció elleni küzdelem

segíthet Teleszky János szerint az országos pénzügyi helyzeten Nagy vita volt a felsőházban az ország gazdasági kérdéseiről

Budapest, december 17.

A felsőház csütörtöki ülésén vitéz Horthy István napirend előtti felszólalásában a sülvényi ménes ügyét tette szóvá. Vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter megnyugtató válasza után áttérték a kormányjelentés felletti vitára.

Vásáry József a gazdasági helyzetről

Az első szónok Vásáry József volt, aki beszéde elején az előző kormány elhibázott mezőgazdasági politikáját bírálta s rámutatott arra, hogy a mezőgazdaság főnkremegy, ennek következtében a gazdák produktumait kénytelenek potom áron elvesztesgetni. A magas kamatlábakat nem lehet fenntartani. A kormánynak vigyázni kell arra, hogy az árak ne emelkedjenek. Nem szabad azt eltűrni, hogy amikor diplomás emberek ezrei munka nélkül vannak, ugyanakkor sokan több helyről kapnak fizetést és egyszerre több állásban legyenek. A külföldi hitelezőknek be kell látniok, hogy Nagymagyarország önhibáján kívül került a mai súlyos helyzetbe és ezért nem tud fizetni. Végül utalt arra, hogy a kormány legfontosabb feladata a mai körülmények között a termelés fenntartása és biztosítása, valamint a belső szociális béke megteremtése. A jelentést nem vette tudomásul.

Teleszky János beszéde „diktátori” szerepéről

A következő szónok Teleszky János volt.

— Mindenekelőtt egy személyesnek látszó kérdést akarok tisztázni, — kezdte Teleszky. — Ismeretes, hogy a miniszterelnök ur felajánlotta számomra a pénzügyi tárca vezetésére, mert tudatában voltam annak, hogy személyem és működésem nem részesül az ország agrár közönségének tekintélyes része előtt abban a bizalomban, amelyre pedig feltétlen szük-

sége van annak, aki Magyarország pénzügyeit a mai viszonyok között vezetni akarja. Ellenben felajánlottam szolgálataimat a miniszterelnök urnak.

— Ugy szoktak feltüntetni, mint aki az ország pénzügyeinek főintézője, pénzügyi diktátora vagyok. Sem egyik, sem másik nem vagyok. Az az ellenszenv, amely az én személyem és működésem iránt az ország tekintélyes részében megnyilvánul, áttérjedt a pénzügyi politikára is, amelynek irányítója azt hiszik, hogy én vagyok. A miniszterelnök ur a szolgálatomat tényleg igénybe vette, amikor felszólított, hogy a 6-os bizottság elnökségét fogadjam el. Ez a bizottság azonban tisztán véleményező, nem pedig intézőköző szerv.

— Ezenkívül a miniszterelnök ur megtisztelt azzal, hogy egyes fontos, különösen a külföldet érintő pénzügyi kérdésekben véleményemet meghallgattja. Mindössze ez a szerepem, sem több, sem kevesebb.

Infláció nem segíthet a pénzügyi helyzeten

Hangsúlyozta ezután, hogy devizagazdálkodásunknak arra kellene irányulnia, hogy a felesleges behozatalt megszüntesse. Ez azonban más országok érdekeibe ütközik, melyek elől kivitelünk viszonyossága alapján nem zárhatjuk el a határt. Kiviteli cikkeink olyan országokba gravitálnak, amelyeknek devizáival nem tudjuk adósságainkat fizetni. Az infláció azonban ezen a helyzeten nem segíthet, mert rossz devizákért kiszippantanak árufeleslegeinket és a látszólagosan fellendült kereskedelmi forgalom teljesen tönkretenné az országot. A kormánynak tehát ragaszkodnia kell a devizarendelkezések igen szigorú alkalmazásához.

Kijelentette ezután, hogy a mezőgazdasági adósságok szempontjából sem volna előnyös az infláció, mert ezeknek az adósságoknak nagyrésze dollárkölesőn, az infláció tehát csak növelné az adósság reális értékét. Ha

pedig nem eredeti értékben kellene visszafizetni az adósságokat, azzal egész hitelszervezetünket véglegesen tönkretenné és Magyarország a kapitalisztikus gazdasági rend alapján még egyszer fel nem lendülhetne.

Lassu munka a mezőgazdaság rentabilitásának visszaállítására

— Mezőgazdaságunk eladósodását más úton kell megszüntetni és lassu munkával kell helyreállítani a mezőgazdaság rentabilitása és a mezőgazdaságot terhelő adósságok közötti aránytalanságot. Ez a kérdés átvetett a külföldi adósságok problémáihoz. A kormány eddig nem mondta ki a transfer moratóriumot és e tekintetben is a leghelyesebb politikát követi. Csaldóást okozott az, hogy a népszövetségi pénzügyi bizottság nem mondotta ki, hogy Magyarország transferálásra nem képes, vagy csak igen korlátozott mértékben. Magyarország tehát továbbra is bizonyítani kellett fizetőképességét. Az a morális előny, amelyet ezzel elértünk, sokkal többet ér, mint az a néhány millió deviza, amelyet elvesztettünk. A miniszterelnök nem vesztette el türelmét a tárgyalások során. A hitelezőket a további tárgyalásokon meg kell arról is győztetni, hogy teljes mértékben fizetni akarunk.

Kijelentette még, hogy teljes mértékben nem fizelünk, mert erre képtelenek vagyunk s ezt tudniok kell a hitelezőknek. A clearing egyezmények kötésénél is azzal a belátással kell lennie a többi államnak, hogy csak olyan egyezményt köthetünk, amely ránk nézve valutafelesleget jelent, mert csak így törleszthetünk devizában. Mezőgazdasági kivitelünknek oly irányúnak kell lennie, hogy devizáinkra tudjunk szert tenni, ezért ne kényszerítsenek ránk felesleges behozatalt, annál kevésbbé, mert devizánk nagyrészt gazdasági életünk fenntartására kell fordítani. A magyar hitelezőkkel szemben ugyanolyan mértékig kell alkalmazni a könnyítéseket, mint a külföldiekkel. Az utókor hálás lesz azok-

A lap ára 10 fillér

nek a férfiaknak, akik az infláció elleni küzdelem jelszavát írták zászlójukra. Támogatásban kell részesíteni őket mindenkinél az országban a nemzet jövője érdekében.
Teleszky János két órahosszat tartó beszédét nagy figyelemmel hallgatták végig.

A beszéd befejezése után az elnök szünetet rendelt el.
Szünet után Székács Antal és Zselinszky Róbert gróf szólalt fel.
Ezután elhatározták, hogy a legközelebbi ülést szerdán tartják s azon kiegészítik a 33-as bizottságot.

A rendőrség megakadályozta Budapesten a munkanélküliek tüntetését

Háromszáz embert előállítottak

Budapest, december 17.
A szociáldemokrata szakszervezet csütörtökön munkanélküli nagygyűlést akart rendezni Budapesten. A rendőrség betiltotta a gyűlést, de ennek ellenére egyes csoportok mégis fel akartak vonulni a Petőfi-térre. Az összeverődött embereket a főkapitányságról kiküldött gyalogos és lovasrendőrök közrefogták és bekísérték őket. Körülbelül háromszáz embert állítottak elő. Naryobb

rendzavarás nem történt s ez főleg annak tudható be, hogy a rendőrség prevenció képen már előző nap őrizetbe vette azokat az elemeket, akiket már a múltból ismernek, mint a zavargások szíveit.
Az előállítottak közül hét tüntetőt 4-5 napi elzárásra ítelt már tegnap a rendőrbíró, a náluk talált botokat és boxereket pedig elkobozták. A többi tüntetőt elbocsátották a rendőrségre.

Az egyetemi ifjuság helyzetéről, a liszt export ügyéről tanácskoztak csütörtökön a képviselőházban

Budapest, december 17.
A Ház csütörtöki ülésének napirendje előtt Kun Béla a buza-, liszt- és borkivitel kérdését tette szóvá. Beszédének elején felemlítette, hogy az egyik zalamegyei uradalomban a cselédség cozmált búzából készült kenyert kap komenciába. Kun Béla egy ilyen darab kenyeret letett a Ház asztalára. A képviselők a Ház asztala elé csoportosultak s nagy érdeklődéssel nézték a kenyeret s közülök többen meg is izlelték.
Bródy Ernő magából kikelve kiáltja: Hallatlan, ilyen kenyeret adnak az embereknek!

Kun Béla kéri a földművelésügyi minisztert, vizsgálja meg ezeket s az illető uradalommal szemben járjon el a leghigorubbban. A buzaexporttal kapcsolatban felvilágosítást kért a földművelésügyi minisztertől, miért forszirozza az exportszindikátus az Ausztriába irányuló buza kivitelét és miért akadályozza meg a liszt kivitelét. Élesen bírálta a székormánybiztos működését, amely a kartellek érdekeit szolgálja. Végül azt a kérdést intézi a földművelésügyi miniszterhez, van-e tudomása arról, hogy a szeszkartell nem hajlandó a vállalt 300 ezer hektoliter bort borpárlattá kifőzni.

A földművelésügyi miniszter a liszt kivitel fellendítéséről

Iványi Béla földművelésügyi miniszter válaszában utalt arra, hogy az ezonált buza kizárólag takarmányozási célokat szolgálhat és ezt emberi táplálkozásra felhasználni tilos. Ha visszaélés történt, azt a leghigorubbban fogja megtorolni. Hangsúlyozta, hogy a liszt kiviteli szindikátussal semmiféle összeköttetésben nincs. Ez a kereskedelmi tárca hatáskörébe tartozik. Téves azonban az a beállítás, mintha az exportszindikátus akadályozta volna meg az Ausztriába irányuló liszt kivitelét. Az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés a liszt kivitel tekintetében bizonyos korlátozásokat állapít meg. Ennek tulajdonítható, hogy az idén ke-

vesebb liszt ment ki Ausztriába, mint tavaly. A földművelésügyi kormány mindenestre gondoskodni kíván arról, hogy liszt kivitelünk is fellendüljön. A lengyel só- és borsere forgalom ügyével állandóan foglalkozik s hangsúlyozta, hogy a jövőben esetleg nagyobb mennyiségű bort fognak előállítani. Végül kijelentette, hogy az ipari szeszkartell nem fog kibújni a megállapodás elől.

Andalázy-Kasnya Béla ugyanezak napirendelőtti felszólalásában az adóbehajtások körüli visszaélésekről szólt.

Pakocs József a földművelésügyi elleni védekezés további kiépítését sürgette.

Napirendelőtti felszólalások után harmadszori olvasásban is elfogadták az OFB javaslatot. Az elnök napirendi javaslatot tett, amelynek értelmében a Ház a felsőház üzenetének átvételre céljából december 22-én, kedden délelőtt tartsa legközelebbi ülését.

A napirendhez Buchinger Manó szólalt fel és azt javasolta, hogy a keddi ülés napirendjére tűzzék ki Peyer Károly és társainak a munkanélküli segélyek tárgyában benyújtott indítványát.

Maday Gyula az elnök indítványának elfogadása mellett szólalt fel s ilyen értelemben döntött a Ház többsége is.

A vásári jog szabályozása

Ezután Kenéz Béla kereskedelmi miniszter válaszolt vitéz Baicsy-Zsilinszky Endrének a vásári jog ügyében a múlt héten előterjesztett interpellációjára. Hangsúlyozta, hogy a vásári jog problémája olyan kérdés, amely tényleg rendezésre szorul. A magánosok vásári jogát, a középkornak ezt a maradványát meg kell szüntetni, mert ez a súlyos helyzetben levő községeknek nagy kárára van. Már készen is van egy törvénytervezet, amely meg fogja akadályozni a magánosok vásári jog szerződését. Ugy az interpelláló, mint a Ház a választ tudomásul vette.

helyett ma mindentféle hazai szén nagy választékban igen jó minőségben és

Porosz szén

Gabányi Sándor utóda

olcsó árban LANG MIKLÓS Debrecen legrégebbi cégénél

Csapó-utca 28. szám. Telefon 4-49.

Sürgős interpellációk

Tauffer Gábor sürgős interpellációjában a nélkülözhetetlen gyógyszer behozatala céljából megfelelő összegű devizakiutalást kért.

Varga Imre pénzügyi államtitkár válaszában kijelentette, hogy intézkedés folyik olyan irányban, hogy abban a bizottságban, amely a Nemzeti Banknál működik és amelynek hatáskörébe tartozik a devizák kiutalása, a gyógyszereszek képviselője is jelen legyen. Kéri a gyógyszereszeket, hogy a helyföldön előállítható gyógyszereket ne hozzák be külföldről. Az államtitkár válaszára Ház tudomásul vette.

Báró Vay Miklós a dohány beváltási árának leszállításáról szóló rendeletnek módosítását és az érdekeltek kívánásainak teljesítését kérte.

Varga Imre államtitkár hivatkozott multkori felszólalására, amelyben már rámutatott azokra az okokra, amelyek a kormányt a beváltási árak csökkentésére kényszerítették. Minthogy azóta a helyzet nem vá-

tozott, erre az interpellációra nem adhat más választ.

Nem emelik fel az egyetemi tandíjakat

Hegymegi-Kiss Pál az egyetemi tandíjak felemeléséről interpellált. Válaszra az egyetemi ifjuság sivar helyzetét és kérte a kormányt, hogy kövessen el mindent, hogy a tervezett felemelés meg ne történjék.

Petry Pál államtitkár hangsúlyozta, hogy a kormány minden elkövet az egyetemi ifjuság helyzetének és gondjainak enyhítése érdekében. A kormány semmiféle rendelkezést nem tervez, amely az emelésre vonatkozik és azt nem is helyesli. A beiratási és egyéb díjaknál történt csupán kismérvű emelés. A tandíjak felemeléséről pincs szó. A kormány minden erejével azon van, hogy a különböző kedvezmények megadásával biztosítsa a tanulás lehetőségét.

Ugy az interpelláló, mint a Ház a választ tudomásul vette. A Ház ülése félénnykor ért véget.

Olasz ifjusági vezérek ünneplése a debreceni Monti körben

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A Debrecenben tartózkodó Giovanni Terranova tiszteltére a Monti Kör csütörtökön este gyűlést tartott az Angol Királynő külön termében, amelyen megjelent dr. Kováts Andor egyetemi tanár az ifjuság pedig Kiss József jogszigorló, Szabó László jogász-elnök és Soós Ferenc Werbőczy alvezér által képviseltette magát.

Csodán Endre dr. megnyitó beszéde után Kiss József jogszigorló lelkes hangon beszédében üdvözölte az olasz vendégeket és rámutatott az olasz-magyar barátság alapjaira. Ti magyár és erőssé akarjátok tenni az olasz nemzetet. — mondotta. — mi magyár akarjuk tenni a magyar nemzetet. Ti dolgozni akartok törhetetlen kitarással az olasz nép jövőjéért boldogságáért, mi ugyanezt akarjuk tenni Magyarország jövőjéért.

A lelkes élénkezéssel fogadott beszéd után Terranova ismertette az Olaszországban megalakult magyar barát egyesületek működését. Kijelentette, hogy a magyar és olasz nemzet egymásra van utalva, összetett erővel kell tehát dolgozni a jövőjéért boldogságáért.

Dr. Kováts Andor professzor üdvözölte ezután az olasz ifjuság reprezentánsait és kijelentette, hogy minden erejével rajta lesz azon, hogy nálunk is megalakuljanak az olasz-barát egyesületek. Egyben megígérte, hogy támogatni fogja a Nyári Egyetem jövőben való megrendezésének eszméjét is.

Rövid eszmecsere után az elnök az ülést berekesztette, majd tánc következett, amely a késő éjszakai órákig tartott a legjobb hangulatban.

Terranova olasz diákvézér előadása az olasz-magyar ifjusági kapcsolatokról

Giovanni Terranova, az „Associazione degli amici dell'Ungheria” magyarbarát olasz ifjusági egyesület országos elnöke tegnap délután 5 órakor a Kollégiumban az olaszbarát magyar egyetemi hallgatók felkérésére — kiknek egyesülettel való szervezkedése már megindult — előadást tartott arról a munkáról, melyet ő és

egyesülete a magyarság érdekében Itáliában folytat.

Egyesületük nem egészen egy éve alakult és már Olaszország különböző városaiban 96 fiókegyesületbe tömörült, körülbelül 800 taggal dolgozik, melyeknek a központi vezetősége Biában székel. Főprogramjuk Magyarország és a magyar kultúra megismertetése előadások tartása, ujság és könyvek kiadása útján. Munkájuk nagyszerű, mert az olasz társadalomban nagy a rokonszenv Magyarországgal és magyarok iránt. Ennek jele volt az is, hogy ezúttal a debreceni Nyári Egyetemre háromszázan jelentkeztek, azokból válogatták ki a tényleg eljött 50 tagu társaságot. Terranova maga büszkén nevezte magát a magyar igazság harcosának s utal Mussolini szavaira, hogy „a békeszerződésnek nem örökké valók”. Teljes szívvel vallja, hogy Magyarország nem maradhat mai állapotában s hite szerint a revizió fészkébe a külföldi propaganda, amelynek terén nagy szerepe van épen a debreceni Nyári Egyetemen, melyre jövőre is igen sokan fognak jönni Itáliából, ha csak lesz Nyári Egyetem. Hangsúlyozta annak szükségességét is, hogy a magyar ifjuság hasonló célú olaszbarát egyesületbe tömörüljön s így a két ország ifjusága egymást támogatva dolgozzék.

Beszéde végén bejelentette, hogy egyesülete dr. Wallisch Oszkár egyetemi lektort — ki Debrecenben tíz év óta igen szép eredményeket ért el Olaszország és az olasz kultúra megismertetése terén, — dísztaggává választotta s az erről szóló oklevelet, meg emlékül Dante Divina Commediajának egy gyönyörű, firenzei-pergament kötésű példányát neki át is nyújtotta. A nagy lelkesedéssel fogadott előadást dr. Wallisch Oszkár köszönte meg s kérte Terranovát, folytassa továbbra is lelkes és eredményes munkáját a magyar kultúra érdekében.

— Az „Aranykoporsó” a karácsonyi könyvtáca legérdekesebb regénye. Ára 1 P 60.

Kellemes ünnepeket szerez az Aszmantól vásárolt ajándékkal.

Gaal Ferenc festőművész képkiallítása

még csak pár napig tart a Piac-utca 58. szám alatti üzlethelyiségben, ahol bemutatásra kerülnek az ERNST muzeumban kiállított képei. Kérjük a műpártoló közönséget, hogy saját érdekében a kiállítást okvetlen megtekinteni sziveskedjenek, mert nem minden-napi látványosságban lesz részük. A kiállított képek meg is vásárolhatók és egész nap díjmentesen megtekinthetők.

Az aranyalapról az ingatlan fedezetű pénzrendszerre való áttérést sürgeti

Debrecen város törvényhatósági bizottsági tagjainak egy nagy csoportja érdekes önálló indítványt nyújtottak be a polgármesterhez

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A városi közgyűlés legtekintélyesebb tagjainak aláírásával rendkívül érdekes önálló indítvány érkezett a város törvényhatósági bizottságához. Az önálló indítvány elején az aláírók utalnak arra a súlyos helyzetre, mely a pénzszűke következtében előállott. Ervelésük szerint ezen az állapoton csak úgy lehet segíteni, hogyha az aranyfedezetű pénzrendszerrel rátérnek a háromszoros fedezetet nyújtó ingatlanfedezetre. Véleményük szerint ezzel a módszerrel meg lehetne szüntetni a rendkívül magas kamatterheket is, amelyek megbénítják a termelést.

Ezért az aláírók a következőket indítványozzák:

Irjon fel Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a magyar országgyűléshez, a magyar kormányhoz és átirathat keresse meg hasonló állásfoglalás céljából az összes törvényhatóságokat, hogy szakítson a magyar nemzet az aranyfedezetű pénzrendszerrel, vonja vissza a Magyar Nemzeti Bank Rt.-től a papírpénz kibocsátási jogát, átmenetileg a lehető legrövidebb idő alatt becsúszson ki a magyar állam 5 és 25 pengős államjegyeket és közalkalmazottjait utján hozza forgalomba, tartsa fenn a nemzet részére a pénzkibocsátás jogát és a Magyar Nemzeti Bank ne legyen többé 55 százalékában idegen ismeretlenekből álló részvénytársaság, hanem a magyar nemzet minden tagjára, a magyar állam pénze pedig ne legyen többé külföldi kölcsön képében nemzeti sorvasztó eszköz idegenek kezében, hanem a nemzet minden termelő és dolgozó tagjának boldogulását előmozdító közkinccs.

(Debrecen sz. kir. város pl. 160 millió ingatlanfedezettel bír, tehát ha négyszeres fedezetre 40 millió papíros értékpénzt — hármii címén is — forgalomba tud hozni a saját polgárai útján, már pedig erre képessé teszi alkalmazottjainak nagy száma és polgárainak Debrecen iránt meggyílyvülő szeretete is, — irjon fel ezért Debrecen sz. kir. város a magyar kir. kormányhoz és országgyűléshez, hogy adjon engedélyt 40 millió névértékű 5 és 25 pengős címletek kibocsátására, amit a Városi Takarékszövetkezet saját tőkéje címén is simán lebonnyolthat és így a város saját bankja is végleg megszabadulhat az idegen lidérenyomástól, mert a város kölcsöneinek kifizetése után megmaradó összegből 3—4 százalékos kölcsönöket is adhatna a saját polgárainak ingatlanfedezetére.)

Ezen indítványunk felett névszerűn nyílt szavazás kifizetését kívánjuk, hogy a törvényhatósági bizottság minden tagja nyíltan állást foglalhasson és a nemzettel szemben is viselhesse a felelősséget.

Tekintettel az órára órára növekvő nagy nemzeti végveszedelemre, mely bizalmatlansággal indítványozzuk, hogy ezen indítványunk sürgős letárgyalására a törvényhatósági bizottság közgyűlését mielőbb hívja össze a mélyen tisztelt elnökség.

Az önálló indítványt a következők írták alá:

Polgáry István, Csomor Gyula, Rozgonyi Dezső, dr. Nagy János, Wattay József, Mester Lajos, Papp Gyula, dr. Sztankay Ábra, Imre János, Bakóczy Gábor, Kulcsár Imre, vitéz Boldogh István, Bilkei Kövesdy Imre, id. Varjassy Imre, dr. Rásó Sándor, Birinyi Imre, Deák György, ifj. Kertész Imre, dr. Nagy István, Balogh József, Barna Mihály, Csobai Péter, Mogyoróssy Győző, Bihari Gábor, Balogh István, Medgyaszay Miklós, Öry István, Melau Márton, ifj. Varjassy Imre, Kontsek Géza, Piros József, Ménes András, Németh Nándor, dr. Csáthi Dezső, Sőregi István, Benyáts Emil, Soulyai József, Kertész István, Kertész János, id. Kertész Imre, Jóna János, Zöld László, Sarkadi István, dr. Tervey Tamás, Konkoly Géza, dr. Bögel József, Veréb Lajos Szalmári János, id. Erseédi József, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, Németh Lajos, Mike János, Halász Miklós, Pető Lajos, Dávidházy Kálmán, Erdei Péter, Benedek Sándor, Grósz Nagy Ferenc, Ruffy Vargha Kálmán, Széll Géza, Zöld Aladár, Sári János, dr. Gábor Jenő, Bessenyei Gyula dr. Fejér Ferenc, dr. Ruzska István, dr. Lindenberger János, Székely Adorján, dr. Láng Nándor, id. Kertész László, Sztankay F. Béla, Surgoth Jenő.

Debrecenben hatszáz új munkanélküli jelentkezett egy nap alatt

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Csütörtökön délelőtt a debreceni városházát ismét előzönlötték az inségesek. Az udvaron sűrű sorokban szorongott a tömeg és legalább hatszáz ember várakozott arra, hogy behuathasson az összeíró bizottság elé. Fert a folyosókon is óriási volt a torlódás, amely szinte a végletekig fokozódott a közgyűlési teremben, ahol szinte elképzelhetetlenül fődledt, meleg, fojtó levegőben dolgoztak a tisztviselők.

A nagy torlódást az okozta, hogy a város a munkanélküliektől a régi élelmiszerkönyveket, amelyek közül sokat jogosulatlanok kaptak, visszavonta és újakkal cserélte ki. A kereskedőtől az élelmiszerkönyvek birtokosait visszadirigálták a városházára új könyvekért, melyek piros át-

nyomással van megkülönböztetve a régi könyvektől. Szerdán 967 új könyvet adtak és csütörtökön úra közel ezer ember könyvét cserélték ki. Az inségakció körül különben mihamar rend lesz, amennyiben a felülvizsgálatok megtörténtek és 7321 családfő adatai teljes precizitással ki vannak vizsgálva. Nagy baj azonban, hogy mindig újabb és újabb munkanélküliek jelentkeznek és így például csütörtökön is legalább hatszáz új jelentkező várakozott ügyének elintézésére.

Az inségakció óriási munkát ad az adóhivatal tisztviselői karának, amely Sarkady István főellenőr vezetésével a leg gondosabban és precizebben igyekszik intézni az ügyeket.

A debreceni törvénszék tanácsainak bensztása 1932. évre

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A debreceni királyi törvénszék elnöke, dr. Kesserű Lajos most tette közzé a törvénszéki tanácsok 1932.

évi beosztását. E szerint az egyes tanácsok személyi összetétele és működése a következőkben alakul.

A Vígsházban és az Urániában is ma féláru szelvényes napot tartunk

A VIGSZINHAZBAN utoljára pergetjük le a legsikerültebb magyar hangos vígjátékok:

AZ URANIÁBAN Elga Brink, Hilde Hildebrandt, Walter Rilla és Aribert Wäscher új hangos filmjét adjuk, címe:

A „HIPPOLYT, a 'aká,'-t

„Az örömtelen asszony“

<p>„DEBRECENI ÚJSÁG“ Féláru-jegy váltására jogosít. Egy személy részére Vígsház vagy Uránia December 18-iki bármely előadásra. Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órákor</p>	<p>„DEBRECENI ÚJSÁG“ Féláru-jegy váltására jogosít. Egy személy részére Vígsház vagy Uránia December 18-iki bármely előadásra. Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órákor</p>
--	--

peres ügyek, továbbá vidéki és birtokrendezési ügyek. Elnök: Telegdy K. Andor, helyettes elnök dr. Balogh Béla. Tanácsstagok: dr. Balogh Béla, Kató Sándor és dr. Bányay József. Szóbeli tárgyalások kedden és szombaton a 101. sz. teremben, nyilvános előadás hétfőn, csütörtökön és pénteken a 87. sz. szobában.

2. Polgári felelbiteli peres és nem peres ügyek másik része. Helybeli ügyek, összes lakásügyek. Elnök: Almásy László, helyettese dr. Tóth Kálmán. Bírák: dr. Tóth Kálmán, dr. Poszler Gyula, Szögyényi Gyula, dr. Jóna Kálmán. Szóbeli tárgyalások hétfőn és csütörtökön a 101. sz. teremben. Nyilvános előadások kedden, pénteken és szombaton a 73. sz. teremben.

3. Polgári perekben egyes bírák: (közpolgári perekben) dr. Bata Imre hétfőn, szerdán, pénteken 77. sz. Dr. vitéz Kovách Elemér kedden, csütörtökön, szombaton 91. sz. Dr. Papolezy Gyula hétfőn, szerdán, pénteken 4. sz. Dr. K. Nagy Zoltán kedden, csütörtökön, szombaton 78. sz. (Dr. Papolezy Gyulánál személyi állapotot tárgyzó perek.)

4. I. és II. fokú büntetőügyek háromötödösze és kegyelmi ügyek. Elnök: dr. Jeney Sándor. Helyettese dr. Róza Lenci. Bírák: dr. Róza Lenci, Fülöp Károly, vitéz dr. Hetey Zoltán. Főtárgyalások hétfőn, szerdán és szombaton 10. sz. Felelbiteli ügyekben pénteken 101. sz. Ülés csütörtökön 54. sz. szoba.

5. I. és II. fokú büntető ügyek kétötödösze. Elnök: dr. Rézler Ervin. Bírák: dr. Cs. Sebestyén György és Trásy András. Főtárgyalások kedden és pénteken 10. sz. Felelbiteli tárgyalás szerdán 101. sz. Ülés szombaton 60. sz. szoba.

6. Vádtanács. Elnök: dr. Kesserű Lajos, helyettese dr. Jankovich Jenő. Tagok: vitéz dr. Kovách Elemér és dr. Tóth János. Tárgyalás szerdán 14. sz. Ülés szükség szerint 65. sz. szoba.

7. Rögtönítélő bíróság. Elnök dr. Kesserű Lajos. Helyettese dr. Jankovich Jenő. Bírák: vitéz dr. Kovách Elemér, dr. Tóth János.

8. Fegyelmi bíróság. Elnök: dr. Kesserű Lajos. Tagjai a teljes tanácsülésben kisorsolando bírák.

9. Büntető egyes bírák. Dr. Jankovich Jenő, hétfőn a 14. sz. teremben, csütörtökön a 10. sz. teremben. Dr. Tóth János csütörtökön és szombaton a 14. sz. teremben.

10. Fiatalkorúak bírása és tanácsa. Elnök: Jeney Sándor, helyettese Rézler Ervin. Tagjai: dr. Cs. Sebestyén György, Trásy András, szerdán a 101. sz. teremben. Egyes bíró dr. Jankovich Jenő, hétfőn és pénteken, 12. sz. szoba.

11. Vizsgálóbíró dr. Preinieszberger Jenő tanácselnök. Helyettese dr. Tóth János, vizsgálóbírósegéd dr. Csáky János.

12. Jövedéki kihágási ügyek bírása dr. Tóth János.

13. Birtokrendezési és hitbizományi ügyek bírái: dr. Bányay József, dr. K. Nagy Zoltán, tanácsban előadó: dr. Balogh Béla.

14. Haszonbéri ügyek bírása: vitéz dr. Kovách Elemér. Tárgyalási nap: szerda.

15. Cégügyi bíró dr. Bata Imre. Tanácsban előadó dr. K. Nagy Zoltán.

16. Csőd- és kényszerregezési ügyek bírása dr. Poszler Gyula, helyettese vitéz dr. Kovách Elemér. Tanácsban előadó dr. K. Nagy Zoltán.

A Péterfiak egyházi rész műsoros ünnepélye

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Zsúfolt teremben, igen előkelő és műértő közönség előtt tartotta meg a debreceni ref. egyház Péterfiak egyházi részét a múlt nap műsoros ünnepélyét.

Közvetlen meleg szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt Baltazár Dózsa püspök, sorban megemlékezve a szereplőkről és szeretettel megköszönve közreműködésüket. Dr. Maday Gyula a női öntudatról s a nők nemzetmentő hivatásáról tartott nagyszerű előadást.

Vitéz Siposs Árpádné briliáns zongorajátékát ezután néma csendben élvezte a közönség. Mesterien adta elő Brahms rapszódiaját s mikor a gyönyörű játék után felhangzott a tapsorkán, még egy bájos darabban szerzett művelzetet a hallgatóság-nak, Grieg: Percenserét adta elő leheltszerű finoman, a női lélek minden báját öntve a Grieg darabba.

Baja Mihály három gyönyörű versét olvasta fel. Kardoss Ilona operakésznek remek énekszámait követték. Bimbilla magánderővel csodálatra ragadta az illusztris közönséget. A hatalmas tapsra a „Hervadó rózsák között” című műdallal és egy könnyebb dallal meg kellett toldani énekszámait.

Szabó Emil, a zenede egyik büszkesége művészi aláfestéssel kísérte Kardoss Ilona énekszámait.

Az egyházi rész emez első művészdélutánjával nemcsak a szegények sorsán munkált teljes odaadással, hanem mint egyik illusztris hallgató megjegyezte, ebben a gondokkal teletöltött világban egy finom irodalmi és művészeti csemegével kedveskedett a hallgatóság-nak.

Konkurrens fakereskedők hitefrontási perc

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Braun Ferenc berettyóújfalui fakereskedőt hitelrontás miatt feljelentette egyik kollégája, Faragó Zoltán, aki Braunnal már évek óta a legrosszabb viszonyban állott. Braunnak és Faragónak a mézkereskedése tözsomszédos volt és a konkurrencia okozta a viszálykodást. Egymásután érkeztek a bírósághoz a legkülönbözőbb feljelentések pro és kontra, azonban a legtöbb esetben vádelejtéssel vagy a bűnvádi eljárás megszüntetésével végződött a bűnyű. Braun volt az, aki több ízben tett feljelentést Faragó ellen, végül is ez meguntta a házast és felhasználva a kínáló alkalmat, feljelentette Braun Ferencet hitelrontás miatt. A feljelentés szerint ugyanis Braun két ember jelenlétében olyan kijelentést tett volna, hogy Faragó Zoltánnak nem érdemes hitelezni, mert nem bizonyos, hogy a hitelező megkapja-e a pénzt. A debreceni törvényszék dr. Jeney Sándor elnöke alatt működő büntetőtanácsa tárgyalta ezt az ügyet csütörtökön. Jél el, de érdemi ítéletet nem lehetett hozni, mert az egyik tanu nem jelent meg. Ennek a kihallgatása céljából a törvényszék a főtárgyalást elnapolta.

Szörmebundák kijavítását, átalakítását olcsón vállalom. Kész bundák, prémbrók nagyválasztékban KÖVÁRY szücsmester. József kir. herceg-utca 8. szám.

**Ólomot,
mosott rongyot
vesz**

lapunk kiadóhivatala, József kir. herceg-utca 16.

Hadirokkantak kérelme a nagyközönséghez

A karácsony az egész világon a szeretet ünnepe. Mindenki kivétel nélkül iparkodik e napon tehetsége szerint szeretteinek örömet szerezni. Vannak azonban olyanok is, kik teljesen el vannak hagyva, bár egykor a nagy világgés idején ők voltak azok, kik egészségüket, testi épségüket veszélyeztették a hazáért. Ezek a háboru élő áldozatai: a hadirokkantak. Ezenkívül ide sorolhatnánk azokat, kik hősi halált haltak özvegyei és árvái: a hadözvegyek és hadiárvaik.

Megfelelő módon egyik csoportról sem történt kellő gondoskodás, ezek hiába várnak valamit karácsony szent

ünnepén, nincs ki egy falat kenyérral enyhítse öhségüket, nincs ki egy darab ronggyal betakarja fázó testüket.

Ezek érdekében emeljük fel kérésünket megértő embertársainkhoz és kérjük, juttassanak pár fillért, valami élelmiszert, vagy használt ruházati darabot a részükre.

Az adományokat kérjük a HONSZ debreceni csoportjához (Debozi-átjáró, városi bérház, a Gambinussal szemben) hivatalos óráink alatt minden hétfőn d. e. 9-12 óráig, csütörtökön és szombaton délután 3-6 óráig eljuttatni. Minden adományt köszönettel nyugtázzunk. A HONSZ elnöksége.

Az első Dóczi gimnázisták fényes sikerű előadása

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Tegnap délután rendezte meg azt a fényes sikerű előadást a ref. leánygimnázium első b) osztálya, mely Debrecen város minden elitjét és minden ifjúságot rajongó közönséget a tornaterembe vonzotta, hogy tanuja legyen egy fényes sikerű előadásnak. A kicsik munkáját elismerő és megtapsoló lelkes közönség óváció nyilváníttatásának alkalmá nyílt tegnap, mert ritkán látunk ilyen nivós és gazdag műsorú előadást, viszont ritkán gyűl össze ilyen hatalmas közönség egy ünnepélyen. Nemcsak a tornaterem, hanem a karzat is zsúfolásig megtelt s kicsinek bizonyult és a szorongó közönség lelkesen ünneplte a kicsi lánykakat.

A műsor minden egyes száma „báza”, saját szerzemény s ezért különösen is értéket jelentett, de az előadása, színre hozatala gyönyörű és pompás volt.

Egy M. Etelka végtelenül ügyes prólogot adott elő, bámulatos volt ennek a kislánynak a bátor fellépése, előadása. Viszont a prólog, melyet ő irt, nem hagyható említés nélkül ügyes voltáért. Bacsó Alexandra táncszámával nagy hatást ért el. Wespriény Ilona zongoratehetségként mutatkozott be. Gyulai Mária szavalói készségéről tett tanubizonyosságot, mely átérzéssel adván elő Egy M. Etelka hazafias, kedves versét.

A „János vitéz” alapján saját maguk által irt „A két árva” e. 9 jelentes mesejáték előadása külön élmény volt. Igazán meglepő az az elevenség, a természetesség, lámpalázmentes, rutinos mozgás a színpadon, melyről csak elismerés hangján szólhatunk.

Kukorica Jancsi szerepében Hankó

Katalin brillirozott, kiforrott játékot adott még betegsége ellenére is. Mello partnere, a sikerben részes volt Dorkó Irén „Iluskája.” Igazán kedves volt Des Combes Eleonóra a francia királyi leány, Révész K. Zsófia Izmed hasa fia, Adamszik Ilona a takaros menyecske szerepében.

A többi, bár kisebb szerepet alakító kisleány ép oly jól és kifogástalanul mozgott, hogy dicséretet érdemelnek s közöttük különbséget nem tehetünk. Így elismerés illette Vincze Desyrée, Csáthy Erzsébet, Adorján Erzsébet, Wespriény Ilona, Szitassy Lenke, Végh Erzsébet, Böhm Irén, Szentimrey Magda, Kuszka Márta, Obendorfer Margit, Kovács Otília, Hadházy Emilia, Mörk Éva, Tóth Judit, Jerniczky Margit, Baróthy Michaela, Miriny Katalin játékát. Baróthy Michaela, Papp Irénke, Adorján Erzsike, Balás Mária, Deme Irénke, Demjén Lenke, Hajduk Erzsébet, Szabó Anikó, Szentimrey Magda s Böhm Ilona rutinos, friss magyar táncokkal arattak nagy és lelkes sikert. Bacsó Alexandra, Siposs Zsuzsika, Jeney Klára, Csajághy Sebestyén Olga, Des Combes Eleonóra, Bánó E. Vera, Deme Irén, Baróthy Michaela, Balás Márta, Böhm Irma, Szabó Anikó, Adorján Erzsébet, Szentimrey Magda tündérek bájos táncokat lejtettek. Kint közölök a kis Siposs Zsuzsika bámulatos táncával, nagy óvációt váltott ki.

A szülő énekszámokat Csajághy Olga adta elő.

Az előadás végén Egy M. Etelka kedves szavakkal megköszönte a közönség megjelenését és támogatását. Az előadást az „előkép” fejezte be.

A végén a rendezőseget a színpadra hívta a lelkes közönség.

Szép és igazán kedves élményt nyújtó előadás azonban nemcsak a kis szereplők lelkes buzgóságának érdeme, hanem Siposs Mária osztály főnöknő fáradságot nem ismerő, laza-katlan és a siker érdekében dolgozó munkájának méltó koronája. Nagy és fáradságos munkájának segítő társa voltak: Adamszik Ferencné uróné a táncszámok, Horváth Károly tanár énekszámoknak zongorán való kísérelésével, Perczel Karola művésznő a táncbetanításával s Kovács Lency a saigói szerep ellátásával. A siker érdekében dolgozott a Böhm cég is.

A ritka és fényes sikerű előadás méltó dokumentuma volt a Dóczi intézet kicsiny növendékei fáradságos és sikerért dolgozó munkájának. A siker meg volt. Elismerés pedig a tapsviharon kívül ime itt van s e sorok hirdetik s elvészik messze, hogy a kis Dócziisták az osztályfőnökjük vezetésével melletti meg jótékonyaság érdekében is dolgoznak. (Cs. S.)

Felhívás az önálló iparosokhoz és kereskedőkhöz

A népszámlálás alkalmával összeírt iparosok és kereskedők kérdőíveinek egy részét a központi statisztikai hivatal meghígyolva küldötte vissza. A kérdőíveken különösen két hiba fordult elő. Az egyik az, hogy az iparigazolványok betűjelzése és tételezésük helytelenül írták be. Az iparigazolvány felső bal sarkában ugyanis nem az iparigazolvány betűjelzése és tételezése, hanem a közigazgatási hatóság iktatószámát szerepel. Az iparosok és kereskedők rendszerint ezt írták be tévesen. Az iparigazolvány betűjelzését és tételezését az igazolvány szövegében találjuk meg. Azt kell az összeíró lapra beírni.

A másik általános alaphiba, hogy sok iparos nem akarta, vagy nem mert az összeíró lapra beírni az 1930. évben előállított összes iparcikkek eladási értékét, valószínűleg azért, mert attól félt, hogy a beírt összegek adózási alapot fognak képezni. Sokan azért tüntettek fel nem fogadható csekély évi összeget, mert az iparcikkek eladási árában nem tüntették fel a felhasználott nyersanyagok és félgártmányok értékét is, csupán a tiszta keresetét. Holott az eladási árban minden felhasznált anyag értékét is fel kell tüntetni. Ha pl. valaki évi munkájában felhasznál 2000 pengő értékű anyagot s munkadíjban felszámított 1000 pengőt, akkor az előállított iparcikk eladási ára nem 1000, hanem 3000 pengő.

A népszámlálási anyag vezetősége mindenek előtt tudomására hozza ismételt az érdekelte iparosoknak és kereskedőknek, hogy a fennálló törvények értelmében a népszámlálás adatai adózási célokra semmi módon fel nem használhatók.

Felhívja továbbá az érdekelteket, hogy a hibás lapok kiigazítására náluk megjelenő népszámláló biztosoknak — akik a törvény értelmében köztisztviselőknek tekintendők — a legnagyobb készséggel szolgáltatassák ki a helyes adatokat. Ebből reájuk semmiféle hátrány nem származik. Viszont, ha nem a helyes adatokat vallják be, esetleg a törvényes rendelkezésekkel kerülnek összeütközésbe. A népszámlálás vezetősége.

Allást keres?

tegye közé hirdetését 2 napilapban, 10 szót 50 fillérért. Hirdetését feladhatja Kossuth-utca 3. szám.

Debrecen legszebb fürdőjében

MARGIT
gőz- és kádfürdőben
1 pengő a gőz vagy kádfürdőjegy.

Villamoson a város bármely részéről oda- és visszautazásra is érvényes jegy 1 pengő 20 fillérért váltható minden villamos kalauznál.

Férfiak és nők számára egész nap nyitva.

Hatalmas karácsonyi képkiallításunkon

mindenki pénz nélkül is beszererézheti gyönyörű és értékes karácsonyi ajándékát, annál is inkább, mert már 5 pengős havi részletre is adunk szentképeket, olaj-festményeket. Azonkívül, hogy vevőinknek a közelgő karácsony alkalmával kedveskedjünk minden képvásárlás után egy darab igen szép rézkarcot teljesen ingyen adunk. Az ünnepekre való tekintettel a részletfizetéseket 1932. február hó elsejétől kezdődően is fizetheti. A kiállítás egész nap nyitva és teljesen díjtalanul megtekinthető a Piac-utca 58. szám alatti üzlethelyiségben. Rendezőség.

Ghyczy Tihamér lett a budapesti vidéki rendőrkerületi főkapitányság vezetője

(A Debreceni Újság tudósítójától) Kereszties Fischer belügyminiszter körrendeletben értesítette a debreceni főispáni hivatalt, hogy a debreceni rendőrkerületi főkapitányság megszűnt és hatáskörét január 1-től a Budapest felállítandó vidéki főkapitányság veszi át. Ennek helyisége Budapestben lesz a gróf Haller-utca 2-9. szám alatt.

A megjelent rendelet értelmében az új vidéki főkapitányság vezetésével a belügyminiszter Ghyczy Tihamér dr. kerületi főkapitányt, a debreceni rendőrkerület eddigi vezetőjét bízta meg. Állandó helyettese Ferenczy Tibor szombathelyi kerületi főkapitány lesz. Ugyanekkor az új kerületi főkapitánysághoz a debreceni kerületi kapitányság létszámából a következőket osztották be: Lám Dezső főkapitány helyettesét, dr. Tódor Árpád rendőrfőtanácsost és Porubszky Gyula rendőrfelügyelőt.

A debreceni magyar közönség őszinte sajnálatával búcsúzik a megszüntetett debreceni kerületi kapitányság kitűnő vezetőitől, akik általános becsülésnek és szeretetnek örvendtek a legszélesebb körökben. A publikum és a felek iránti tapintatosságuk, udvariasságuk, az ügyek pontos intézése példát adott minden hatóságának. Míg ez a közönség, amely az érdekében kifejtett lelkiismeretes munkát mindenkor méltányolni tudja, búcsúzik a debreceni rendőrkerületől, teszi ezt abban a reményben, hogy a kerület kiváló tisztviselői új beosztásukban is a régi szeretettel és ügybuzgósággal fogják felkarolni a debreceni érdekeket.

A debreceni vendéglősök súlyos panaszai

A borbajuzás ellenőrzését, az adószedések megszüntetését követelik

(A Debreceni Újság tudósítójától.) A debreceni vendéglősök szakosztály ülést tartott az Ipartestületben, ahol ez alkalommal napirendre kerültek mindazok a súlyos és indokolt panaszok, amellyel felítve vannak a debreceni vendéglősök és amelyeknek okai hovatovább lehetetlenné teszik ennek az iparnak folytatását.

Az ülésen több panasz hangzott el amiatt, hogy mértéktelennül elszaporodtak a kifözések, ami még magában nem volna baj, nagy hiba azonban, hogy egyes kifözők nem csak abonenseknek, hanem betérő vendégeknek is adnak ebédet, ami a törvény szerint tilva van. A szakosztály tagjai többen kérték, hogy vizsgálják meg, miképpen lehetséges 30-40 fillérért árusítani a bort, mikor megbízható számítások szerint egy vendéglősnek minden liter borra legalább 40 fillér rezsit kell elszámolni.

Sérelmezték, hogy Debrecenben egy új szokás kapott lábra. A kocszmárosok bankettet és hurkaestélyeket rendeznek, holott erre a törvény szerint csak a vendéglősöknek van joguk és képesítésük.

Még élénkebb szavakkal esztették az adózás körüli bajokat. Kifogásolták, hogy az 1921. évi IV. törvény-cikk szerint ha valaki november 15-ig teljesen ki nem fizeti adóját, bevonnák az iparengedélyét. Természetes, hogy a mai rejtentő gazdasági viszonyok között ennek a követelésnek nem lehet eleget tenni.

A legnagyobb sérelem mégis csak a boresempezés, amely szakadatlanul folyik Debrecenben. Egy-egy vonat érkezésénél meg lehet figyelni, hogy szinte végeláthatatlan mennyiségben butykosokban hozzak a bort. Míg tényleg a törvény időt enged arra, hogy fogyasztási adóra csak 24 órán belül jelezzék be a bort, ennek a kötelezettségének senki sem tesz eleget. Így aztán a debreceni vendéglősöket a fogyasztási adó nélküli borral lebhatalan konkurrenciára állítják és legfőbb bevételük forrásuktól fosztják meg őket.

Visszaéléseket tapasztaltak egyes bornagykereskedők részéről is, akik

fogyasztási adó nélkül adtak ki bort, amivel ismét elősegítették, hogy egyes fogyasztók adómentesen jussanak borhoz.

A szakosztály ezért kimondotta, hogy megkeresi az illetékes hatóságokat, hogy a vendéglősök, de elsősorban a város és az állam érdekében pénzügyőri szakaszt küldjenek ki minden sorompóhoz és minden vonat érkezéséhez. A borbajuzókat azonnal igazoltassák és ennek alapján ellenőrizték, hogy 24 órán belül bejelentik-e fogyasztási adóra a Debrecenbe hozott bort. Kívánják azt is, hogy ennél az ellenőrzésnél legyen jelen a vegyikísérleti állomás, valamint a tisztifőorvosi hivatal kiküldöttje.

Panasz tárgyává tették az is, hogy az italmérséki illetéket három évre előre kell befizetni és aki nem fizet, elveszti engedélyét. Annál nehezebb ezt a terhet viselni, mert a követés még az 1925. évi adatok alapján történt.

Sérelmesnek tartják a vendéglősök, hogy a bornagykereskedők ma már fölliteres tételeket is adnak ki és ezzel megint csak a vendéglősöknek csinálnak konkurrenciát.

Nagy vita volt a magas üzlet- és helyiségbérek körül is. Több vendéglős hangzottatta, hogy a harrililis költségeket nem bírja meg. Végül az a vélemény alakult ki, hogy ezt a kérdést budapesti mintára kellene rendezni és kiegyezni a háziorvókkal abban, hogy lakbér címén a bruttójövedelem bizonyos százalékát fizethessék az érdekeltektől vendéglősök.

Kimondták, hogy a jövőben legszigorúbban ellenőrizni fogják a kifözéseket, hogy azok betérő vendéget nem szolgálják-e ki. Ellenőrzik, hogy az olcsón hirdetett borok minősége és származási helye megfelel-e a hirdetésnek.

Felmerült az a kívánság is, hogy a vendéglők záróját válasszák külön a kocszmáktól, mert ez így volt

a háború előtt is. Kifogásolták a zeneltetési díj magas voltát, valamint azt, hogy míg több vendéglős nem kapott zeneltetési engedélyt, addig kisebb kocszmárosoknak kiadtak ilyen engedélyeket.

Végül elhatározták, hogy panaszuk ügyében küldöttséget menesztenek a polgármesterhez és a pénzügyigazgatóhoz.

Id. dr. Somogyi Zoltán aranydiplomás orvos jubileuma

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A magyar orvostársadalomnak egyik országos hírű kiválósága, id. Somogyi Zoltán dr., aki személyi működésével örökidőkre beírta nevét Debrecen egészségügyi történelmébe, 1881 júniusában szerezte meg orvostudori oklevelét a budapesti királyi egyetemen. Somogyi Zoltánnak rendkívüli tudását, színmagyar karakterét s a nemes hagyományokon nyugvó orvosethika szabályait magába foglaló íóságos szívét feleséges volta a „Debreceni Újság-Hajdúföld” olvasótáborát előt bövebben méltatni, hiszen e nagylelkű orvos neve már évtizedekkel ezelőtt épügy fogalomná vált Debrecenben, mint amilyen tisztelettel említi ma is az országban mindenütt.

Abból az alkalomból, hogy Somogyi Zoltánt a budapesti Királyi Pázmány Péter-Tudományegyetem most aranyoklevéllel tüntette ki s ezt az Orvosszövetség debreceni fiókja december 22-én, kedden délután 6 órakor a városi háza közgyűlési termében rendezendő ünnepség keretében közölte a hírt, a hazafias társadalom minden rétege egyöntudó örömmel osztozik jubileuma hangulatában s a kiváló orvost őszinte szerencsekívánságával halmozza el.

Id. dr. Somogyi főorvos régi debreceni kálvinista nemes családból származik. Középszkoláit a debreceni ref. Kollegiumban végezte. Orvosi oklevelét 1881 júniusában a budapesti orvosi egyetemen nyerte el s azután a világhírű Schülek szemészprofesszor oldalán volt asszisztens két évig. Majd hazajött és itthon mint magánvakorlóorvos kezdte pályafutását. 1890. évben féléves tényleges honvédfőorvosi szolgálat után honvéd tartalékos ezredorvossá léptette elő az akkori honvédelmi miniszter. 1893. évben az akkor felépített új közpórházba előbb szemészeti rendelőorvosnak, pár év múlva osztályos főorvosnak nevezetett ki. 1894-ben Nagymagyarországban legelsőnek rendszeresített városi trachoma-orvosi állásra is megválasztották, melyet 25 éven át — az állás megszüntetéséig — nagy szorgalommal s közmegegyezéssel töltött be.

1915-ben Domahidy Elemér főispán Debrecen város th. tisztifőorvosává nevezte ki. A világháború előtti évek-

ben a közpórház helyettes igazgatója, a világháború alatt pedig — a legnehezebb időkben — mint a városi kórház megbízott igazgató-főorvosa működött, az osztályos főorvosi munkáin kívül.

A debreceni tudományegyetem megnyitása alkalmával a városi kórház egyetemi klinikák céljára történő átadásakor, mint a város megbízottja szerepelt s azután 1923. évben nyugdíjaztatott. 1920. évben a Debreceni Kereskedelmi Betegsegélyező Pénztár, 1922. évben pedig a Kerületi Munkás-Betegsegélyező szemsz szakorvosi állására hívták meg; nyugalmabonulásáig, 1926 májusáig ott is működött.

A trianoni kényszerhatárok megvonása előtti évtizedekben Kelet-magyarország és Tiszántul távoli vidékeire is kiterjedő orvosi gyakorlatot folytatott. Nagyhirű szemorvos, áldott kezű, puritán jellemű, feltűnés nélkül, de állandóan lelkiismeretesen dolgozó tagja volt az orvostársadalomnak. Kitértekre sohasem vágyott, hanem amikor csak lehetett, elhárította azokat, mert munkáját az emberiség és haza iránti kötelességnek tartotta.

Mussolini új drámájának nagy sikere

Milánó, december 17.

Tegnap este nagy sikerrel zajlott le Mussolini legújabb színdarabjának a bemutató előadása. A darab címe: „Villafranca”.

Mussolininek ez a második színdarabja. Az első a budapesti közönség is jól ismeri: „Compo di Maggio” volt a címe, melyet a Nemzeti Színházban „Száz nap” címmel hoztak színre.

Néhány hónappal ezelőtt olasz színházi körökben már nyíltan kezdtek beszélni arról, hogy Mussolini második darabját is megírta, ezuttal azonban társzerző nélkül. Tegnap este aztán színe is került a darab, amely történelmi színdarab. Villafranca a címe, amely alatt Villafranca di Verona-t kell érteni. Verona olasz tartományban lévő város, 1859. július 11-én III. Napoleon és I. Ferenc József itt kötötték békét.

A történelmi színdarab tárgya: harc Olaszország egységéért, Viktor Emánuel király idejében Cavour minisztersége alatt.

Mussolini természetesen alnyven szerepel a színlapon, írói neve: Zano Albi.

KULTURA antikváriumban (Szent Anna 3.) ifjúsági iratok, képes- és mesekönyvek nagy választékban.

Háztartási eszközök, zománcozott
aluminium edények
TÓTHGYULA vasüzletében
Városház épület. Telefon: Aut. 30-29.

Hírek

1931. december 18. Péntek.
Prot.: Auguszt. Kath.: Grácián.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Aranygyal” Piac-utca 50. — „Nap” Piac-utca 1. — „II. Rákóczi” Széchenyi-utca végén. — „Bocskay” Cegléd-utca 22. — „Fisza” Magoss György-tér 9.

IDŐJÓSLÁS

Hazánkban az élénk északi szelek hatására az idő hidegebbre fordult. A minimumok sokhelyütt 5 fok alá süllyedtek. A Dunántúlon kisebb havazások voltak.

Budapesten 17 óra délben a hőmérséklet mínusz 1 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 765 milliméter.

Várható időjárás: Több napon át tartó hideg idő, legfeljebb csak jelentéktelen havazás.

Elekció

Napok óta lázban tartja valami a teológus ifjúságot. Nem a kollégiumi drukk, hanem más valami, más, az elekció és legáció.

A legáció mindig kettős haszonnal jár, erkölcsivel s anyagival, míg az utóbbi nagyon kétes.

A nagy-láz azonban lelohadt, mert végbement az elekció. Nem a tradíció követése volt ez a mostani eligálás. Az ősi Kollégium II. sz. th. terme csendes volt, nem úgy, mint máskor, most az eligálást a sokkal tágasabb díszteremben tartották, hol azonban tilos volt a szivarfüst, ami az eligálás régi kelléke.

Szerdán délután 2 órakor gyűlt össze az eligáló ifjúság. Az ünnepi ének után Kiss Sándor szenior buzdító beszédet mondott, majd átadta a szót Barcsa János krónikásnak, aki sikerült, ügyes krónikájával egy félóra derűt s vigaszt lopott be az eligálók közé. Vége a frenetikus tapsviharnak, felzeng az ősi eligáló úta: „Oh Tihanyak riadó leánya” s utána kezdetét vette a választás, mely a legnagyobb drukkolás közepette csaknem 7 óráig tartott. Kiss Sándor szenior Kisújszállást, Fazekas Jenő esküdtfelügyelő Kunhegyest, Keresztes Sándor első választó, első diák pedig Karcagot választotta. Több mint 210 legátus kapott helyet.

Az ünnepély megerősítés csütörtökön reggel ment végbe, amikor is dr. Erdős Károly dékán a Kollégium nevében kibocsátotta a legátusokat.

Mához egy hétre felzeng a karácsonyi ének s az ünnepi követelek hirdetik az ígét, melynek ereje hat örökön örökre.

Ijju Timótheusok! Legyetek az Ur követel. (Cs. S.)

— **Greezko Sándor és Szalacsy Rácz István képzőművész kiállítása.** Nem első alkalommal mutatkozik be a debreceni műpártoló közönség előtt a fentemlített két festőművész, akiknek ez alkalommal Piac-utca 10. szám alatt levő üzlethelyiségben nyílt meg a közös kiállítása. Greezko Sándor és Szalacsy Rácz István szép képei már eddig is sok látogatót vonzottak a tálra, amely egész napon keresztül belépődij nélkül is megtekinthető.

Karácsonyi nagy gyermekelődás a Svetits Intézetben

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Hirt adtunk arról, hogy a Svetits Intézet volt növendékei nagyszabású karácsonyi gyermekelődást rendeznek december 19-én, szombaton és december 20-án délután öt órai kezdettel a Calazanzai Szent József reálgimnázium dísztermében. A nagyszabású gyermekelődást az Intézet volt növendékei páratlan gondnal és odaadással készítik elő szereplésre.

A nagyszabású gyermekelődás sikerét már eleve biztosítja a nagy gondal összehajtott művészi program, melynek kiemelkedő száma lesz Juhász Józsefné Jablonczay Piroška városi övönő, ismert író két

szindarabja: „Karácsonyi álom” egyfelvonásos három részben, melyet már több ízben nagy sikerrel adtak elő gyermekelődásokon, a másik a „Kiváncsi Klári” egyfelvonásos vígjátéka, mely ezúttal először kerül színre. Juhász Józsefné Jablonczay Piroška író neve már tulszárnyalta a helyi határokat, országos vonatkozásban is kiválóan elismert és kedves írója a közönségnek. Mint elismert mintavivő, kiváló gyermekpedagógus, bámulatos ügyességgel tudja a gyermekek gondolatvilágát kifejezésre juttatni. Az előadásra belépti díj nincs. Helyeket előre biztosítani a Világítási Vállalat Batthyány-utcai üzletében lehet.

— **Doktorráavatás.** Görgei József, a Keletmagyarországi Labdarugó Alszövetség főtitkárát, az ismert sportférfiú szombaton, e hó 19-én avatják az államtudományok doktorává a szegedi Ferenc József tudományegyetemen.

— **Pénteken délután lesz Pap Károly előadása** A Népszerű Főiskolai Tanfolyam csütörtöki városi előadása a terem másnévű lefoglaltsága miatt ma, pénteken délután hat órakor lesz a kollégium dísztermében igen szép vetített képekkel. Az előadást dr. Pap Károly egyetemi professzor tartja a magyar népszinmű fejlődéséről Szombaton délután 3 órakor ezzel kapcsolatban a Csokonai-színház előadja Tóth Ede „Falurossza” című halhatatlan szépségű népszinművét.

— **Pál János járásbírósi díjok kiállítása** a Mansz dísztermében, Széchenyi-u. 1. Saját készítésű gyermekjátékok, faanyagból várak és baromfi udvarok már 4 pengőtől, komplett játékok igen szép kivitelben. Belépődij nincs. Szíves pártfogást kér.

— **Sok nyelven beszélnek a magyar cserkészek.** Ez csak most tűnt ki mikor a jamboree-parancsnokság körleveleket intézett a csapatokhoz, melyben kérte, jelentsék be, hogy a jamboree készül cserkészek között kik és milyen nyelveket beszélnek. A jelentkezésekből kitűnik, hogy a magyar cserkészek között vannak, akik a következő nyelveket beszélik tökéletesen: német, angol, francia, olasz, holland, orosz, lengyel, flamand, horvát, szerb, román, cseh, lét, finn, tőök, svéd, dán, norvég, arab, bulgár, spanyol. Mindezekből kitűnik, hogy a magyar cserkészek az időseregű idegen nemzetek fiataim mind a saját anyanyelvükön fogják tudni fogadni.

MESÉSKÖNYV képekkel, kölve — 40. 100 drb névjegy csak 180, 50 drb névjegy csak 120 karácsonyi levelezőlapok — 08 Springer papír, fotokereskedésben

— **Karácsonyest.** A boldogfalvai kertészek olvasóköreinek vezetősége karácsonyfával és más apró ajándékokkal óhajtja részesíteni ez évben is a kertészi szegénysorsú lakosságot. — Ezért felkéri a kertészek lakosságát, hogy bármilyen csekély adománnyal is óhajtjanak hozzájárulni a nemesített megvalósításához, legyenek szívesek ezt eljuttatni a vezetőséghez: Eperkert-utca 11—b. szám.

— **Kérje fűszeresétől az igazmérleg szénesomagot,** mindenütt kapható. ára 56 fillér.

— **Polster Adolf kiltintetése.** Ernst Sándor kultuszminiszter leiratban értesítette dr. Hadházy Zsigmond főispánt, hogy Polster Adolf debreceni ágostai evangélikus igazgató-felügyelő nyugalomba vonulása alkalmából, a kiltintó igazgatónak a magyar népoktatás érdekében kifejtett buzgó és kiváló munkájáért elismerését fejezte ki

— **Dr. Preininger Tamás egyetemi magántanár előadása a Munkásotthonban.** Szerdán este 8 órakor tartotta meg dr. Preininger Tamás egyetemi magántanár, a dermatológiai klinika adjunktusa második előadását a Munkásotthonban igen nagyszámú közönség jelenlétében. Míg a férfiaknak szóló előadásban arról volt szó, hogy miképpen kell megvédenünk a férfit a házasságon kívül, itt arról volt szó, hogy hogyan védekezzen a nő a házasságon belül. A férfi ugyanis a házasságon kívül szerzett baját beviheti a családba és ezért nem egyszerűen ártatlan felelőséget teszi felelősé. Epen ezért javasolta Preininger tanár az anyákból és férjhezmenendő leányokból álló hallgatóközönségnek, hogy hozzák szokásba, miszerint a házasság előtt minden rang- és társadalmi különbség nélkül kívánjanak szakorvosi bizonyítványt. Ezt a véglegény díjtalanul megszerezheti az arra illetékes helyen. Ez indokolt annál inkább is, mert mint Preininger tanár leszögezte, a statisztika azt a szomorú adatot tárja elénk, hogy a 20 és 30 életév közötti férfiaknak egyötöde, tehát 20 százaléka gonorrhéában szenved. A hallgató közönség mindvégig nagy figyelemmel és komolyan hallgatta végig az előadást, amely kellő eréllyel, de szinte művészi tapintattal és finomsággal siklott végig a bűnös ember nyomorúságain. Fiváratos, hogy az Egyetemi Népszerű Tanfolyam több ilyen előadást tartson, esetleg magán a klinikán is a tanfolyam közönsége számára.

— **Megjelent a Tiszántúli Diákélet karácsonyi száma.** Most jelent meg a Tiszántúli Diákélet karácsonyi száma, mely szenzációs tartalmával méltó eddigi sikereihez. Különös gondal állította össze a szerkesztőség ezt a számot is, hogy ezzel is bizonyítsa azt a nemes szándékát, mely az ifjúságot való harcában vezeti. Egyetlen diák kezéből sem hiányozhat ez az ifjúsági lap, mely minden megmozdulásában a nagy magyar jövődőt küzd, bízik, reménykedik és dolgozik tántoritlanul. A karácsonyi számot versek, elbeszélések, cikkek, keresztretjvény teszik elevenné, változatossá és minden trafikban kapható, ára 12 fillér.

Nyilas István földbirtokos meghalt

Debrecen tősgyökeres civis társadalmának ismét nagy gyászja van. Nyilas István földbirtokos, volt városi törvényhatósági bizottsági tag csütörtökön reggel hosszas gyengélkedés után elhunyt. Nyilas István példás családi életével, szorgalmával és komoly közéleti működésével megbecsült alakja volt a város gazdátársadalmának, így halála széles körben keltett őszinte és mély részvétet.

Az elhunytat nagykiterjedésű rokonság, a Nyilas-, Öry-, Poigáry-, Kertész-, Zöld-, Mike- és Balkó-családok gyászolják.

A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Mélyszégyes fájdalomtól lesújtottan, de Isten akaratán megnyugodva tudatjuk, hogy felejtethetlen férjem, édesapánk, nagyapánk, sógorunk, nászunk, nagybácsi és kedves emlékü rokonunk, **Nyilas István** földbirtokos, volt városi bizottsági tag áldásos életének 61. évében, zavartalan, boldog házasságának 37. évében hosszas gyengélkedés után az Urban csendesön elhunyt. Kedves halottunk földi részét 1931. december 19-én, szombaton délután fél 8 órakor fogjuk a Teleki-utca 22-ik számú házunktól a Kossuth-utcai templomban tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőben lévő családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. Végtestességételére rokonainkat, jóismerőseinket, gazdátársainkat fájdalmas szívvel meghívjuk. Debrecen, 1931. december 17. A te kezébe ajánlom az én lelkemet, mert megváltottál engemet Uram, igazságod erős Istene. 31. Zsolt. Bánatos özvegye: Nyilas Istvánné Öry Juliánna. Gyermekei: Ferenc és neje, Kertész Ilona. Unokái: Istvánka és Ágika. Nászja: Kertész István és neje, Demjén Ágnes. Nagynéje: öz. Polgáry Bálintné családjával és a többi rokonok nevében is. Sógorai és sógoronói: Öry Zsuzsánna férjével, Zöld Jánossal és gyermekei, Öry Erzsébet férjével, Mike Jánossal és gyermekeivel, Öry Mihály nejevel, Polgáry Juliánnával Öry István nejevel, Polgáry Katalinnal és gyermekei, Öry Mária, Balkó Lajosné és gyermekeivel. — A temetést Csurka „Kegyelet” tem. váll. rendezi.

OLCSÓ KEPVASÁR részlete is a Nemzeti antikvárium könyv és papírüzletében. Piac-u. 40.

— **Hatezer pengőt kapott a vármegye az Inségakelóra.** A népjóléti miniszterium csütörtökön délelőtt értesítette dr. Hadházy Zsigmond főispánt, hogy a hajdúvármegyei inségakelói költségeire újabb hatezer pengőt utalt ki.

— **Pásztorjátékok a katolikus iskolákban.** A nyilastelepi és csapókeri róm. kath. iskolák növendékei december 20-án, vasárnap fél 4 órai kezdettel karácsonyi pásztorjátékokat adnak elő a csapókeri és nyilastelepi iskolákban. Ülhelyekről jólőre gondoskodni kell, mert a pásztorjátékok iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Beléptidíj nincs.

— **Adomány.** Az erdélyi menekült részére N. N. 1 pengőt adományozott.

— **Karácsonyra** mindenki részére található megfelelő ajándék tárgyként Berzéli dusan felszerelt fotóciokraktárban. Piac-u. 38. az udvarban.

„Erzsébet Királyné Szálló”

Budapest IV., Egyetem u. 5. sz.

(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN)

60 éve a fővárosi uri középmezőny találkozó helye. Száz modern kény. szoba. Az étterem és kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője. Egy pincér-rendszer.

LESZALLITOTT ÁRAK:

szabó Imre tulajdonos

MŰVÉSZET

Az Ady Társaság vitadélutánja

Szombaton délután 6 órakor kezdődik az Ady-társaság vita-előadása a Déry-muzeum dísztermében. Ezek a nyilvános viták eddig is nagy és előkelő közönséget vonzottak az Ady-társasághoz és csak természetes, hogy ezuttal még a szokottnál is nagyobb érdeklődés mutatkozik, hiszen egy mindenképp érdeklődő tárgyról lesz szó. A legutóbb építő-stílusokról tart előadást Popper Ferenc, a debreceni származású fővárosi építész. Az előadást az Ady-társaság léptékművészeti osztálya részéről Sennyey O'lh István nyitja meg. Belépti díj nincs.

A budapesti rádió pénteki műsora:

D. e. 9.15: Gramofonhangverseny. 9.30: Hírek. 11.10: Vízállásjelentés. 12: Déli hangverseny az Egyetemi templomból, időjárásjelentés 12.05: A Mándis-szalonzenekar hangversenye. Közben 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 4: A Szociális Testvérek Társaságának előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Hírek 5: „Az eladás művészete”. Rosner Kálmán előadása. 5.35: Hangverseny. Közreműködik Marik Irén (zongora) és Darvas Ibolya (ének). Zongorán kísér: Polgár Tibor. 6.45: Gyorsíró tanfolyam (Szlabey Géza). 7.15: „Egy magyar diák nótáskönyve 1862-ből”. Borsody Béla dr. előadása. A dalokat előadja Welser Tibor, zongorán kísér Kazacsay Tibor. 8.20: A rádió külügyi negyedórása. 8.40: Pontos időjelzés, hírek. Utána zalaegerszegi Horváth Rezső és cigányzenekarának hangversenye a Bedő-kávéház-ból. Körülbelül 9.50: Helyszíni közvetítés az Uránia Filmszínházból. Utána, körülbelül 11: Időjárásjelentés. — Majd az Ostende-kávéház szalon-jazz és cigányzenekarának hangversenye Kulmár Pál énekszámával.

— Lánckardbontók aranyozása karácsonyra elkészül gyárban. — Ajándékokat Kulcsár Imre és Fiai egyedüli szaküzletében legalkalmasabb beszerezni.

39095—1931. VI.

HIRDETMÉNY

Közlöm a város lakosságával, hogy az idén karácsonyfákat a Kossuth-utca páros oldalán levő fasornak, a Kossuth-u. 44. sz. háztól a Kossuth-utcai református templomig terjedő részén és a Hatvan-utca páros oldala melletti fasornak a Hatvan-u. 60. házátszámától 76. házátszámig terjedő részén lehet árusítani. Árusítási engedélyt a város elsőfokú közigazgatási hatósága ad. A hivatalos kertészek a Kossuth-utcai virágpiacon a piac tartama alatt a karácsonyfa utcai árusításának szokásos keretel között szintén árusíthatnak karácsonyfákat. Debrecen, 1931. december 12. Polgármester.

„Vulkán”

szalon kályhaszenünk a legerősebb tüzelő. Mázsanéként hazaszállítva 5 P 40. FAKERESKEDELMI Piac-u. 64.

Óriási lelkesedéssel ünnepelték Halassy Mariskát

12 éves debreceni jubileuma alkalmából

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Csütörtök este ünnepelte Debrecen színházi-élet közönsége tizedik évfordulóját annak, hogy a nagy magyar drámai színésznő, Halassy Mariska a Csokonai-színházhoz szerződött. A tíz esztendő nagyszerű művészi produkciói és Halassy Mariska közszeretben álló egyénisége méltán idézték fel az ünnepelésnek impozáns méreteit és bensőségletes melegségét, ami az előkelő közönséggel zsúfolásig megtelt nézőtérrel szakadatlanul áradt egész este a jubileum fele. Eladás előtt a színpadon folyt le Halassy Mariska üdvözlése. Egy hatalmas virágkosár, csokor és sok más egyéb kedves ajándék, amivel tisztelői halmozták el a művésznőt. A színház személyzete félkörben állott fel s az előtérben foglaltak helyet az egyesületek, testületek és a Dóczy-intézet küldöttségei.

Szünni nem akaró tanszínhártól fogadva jelent meg Halassy Mariska Bodnár Géza Színpártoló Egyesületi alelnök karján a rivalda lámpái előtt, ahol elsősorban Kardoss Géza színgazgató mondott meghatottan köszönetet neki, hogy művészetének tíz esztendejét a Csokonai-színháznak szentelte. Együttl átnyújtotta az ünnepeltnek a színház jubileumi gyűrűjét. Utána dr. Perléssy Mihály táblai tanácselnök, a Színpártoló Egyesület elnöke a közönség képviselőiben üdvözölte magával ragadó lelkes beszéddel Halassy Mariskát. Csobán Endre a Csokonai Kör és a Tiszántúli Szépművészeti Céh nevében köszöntötte az ünnepeltet, majd vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály az Ujságíró Egyesület elnöke a hírlapírók szeretetteljes üdvözlését tolmácsolta. A Színpártoló Egyesület jókívánságait Fáty Árpád titkár adta át meleg szavakkal. Végül K. Tóth Erzsébet finom szépségű üdvözlése következett a színtársulat részéről.

Halassy Mariska könnyekig meghatva mondott köszönetet a szép szavakért és a közönség meleg szeretetéért, majd a publikum szünni nem akaró tanszínhára közben az üdvözlés véget ért.

A nyíltzsinati ünnepelés bejárása után megkezdődött a „Sasfiók” előadása, amelynek során újból és újból felzúgott a viharos taps Halassy Mariska ünnepelésére, akinek minden felvonás után számtalanszor kellett megjelentnie a vászfőzőny előtt.

Előadás után az Ujságíró Clubban Halassy Mariska tiszteletére társasvacsora volt, amelyen megjelentek a társadalom előkelőségei, a Színpártoló egyesület vezetői, az ujságírói kar és a színtársulat tagjai. A vacsorán Bodnár Géza a Színpártoló Egyesület nevében meleg szavakkal köszöntötte Halassy Mariskát, mint a magyar színművésznő és a dolgozó urind mintaképét. Szilas Hugó határos toasztja után Nagy József tanár a Tiszántúli Szépművészeti Céh köszöntését tolmácsolta.

Az üdvözlésekért Halassy Mariska mondott köszönetet s könnyekig meghatva köszönte meg Kardoss Gézának sok jószágát, szeretetét.

A vacsora résztvevői a késő éjjeli órákig a legjobb hangulatban maradtak együtt.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

December 18-án, pénteken este 8 órakor Sasfiók C (13) bérlet.

December 19-én, szombaton este 8 órakor premier bérlet, Lábass Juci és dr. Szedő Miklós vendégfelléptével: Fehér orchideák, operett bemutató. Mérsékelttel felemelt helyárral!

December 20-án, vasárnap d. u. 3 órakor esti helyárral, vasárnap d. u. hétfőn és este 8 órakor Lábass Juci és dr. Szedő Miklós vendégfelléptével: Fehér orchideák, operett. Mérsékelttel felemelt helyárral.

Csokonai színház

Halló! Figyelem! Műsorváltozás! Ma, pénteken C (13) bérletben LAMBERTHER UR helyett

Sasfiók

Rostand világhírű drámája Halassy Mariskával és a teljes jubileum szereposztásban. Szombaton d. u. 3 órakor a Népszerű Főiskolai Tanfolyamnak a drámáról tartott előadás sorozatával kapcsolatban zóna helyárral!

Falu rozsa

Tóth Ede leghíresebb népszínműve. Szombaton, vasárnap d. u. és este, valamint hétfőn este Mérsékelttel felemelt helyárral! Színpártolóknak 25 százalékos kedvezmény.

Lábass Juci és dr. Szedő Miklós vendégfelléptével. Operett bemutató! Itt először!

Fehér orchideák

Jön! Jön! Jön! Jön! December 23-án, szerdán, a saison slágere! ZÖLD BARÁNY. Jegyek már előjegyezhetők a színházi pénztárnál.

Mozik műsora

Péntek, december 18.

VIG-SZÍNHÁZ 5-7 és 9 óra	Hypollit a lakáj, legújabb magy. hangos v. fősz. Csontos Gyula.
URANIA 5-7 és 9 óra	Az örömtelen asszony dráma, Elga Brink és Walter Rilla főszerep.
APOLLO 7 és 9 óra	Szünet

Apróhirdetésekre, előfizetésekre minden felvi ágosítást telefonon a

21-41

szám ad

SPORT

A Ferencváros kikapott Belgrádban

Belgrád, december 17.

A Ferencváros téli turájának első állomásán a belgrádi Jugoszláviától 3:1 (1:0) arányú vereséget szenvedett. Az első félidőben a Ferencváros volt fölényben s többet támadott. A 20. percben a Jugoszlávia megszerezte a vezetést. A Ferencváros annak ellenére, hogy továbbra is fölényben volt, nem játszotta ki teljes formáját. A 40. percben Turait állították be. A Ferencváros első félidőbeni fölényét a 4:1 kornerarány is igazolja.

A második félidőben a Jugoszlávia került fölénybe. Az 5. percben Toldinak sikerült kiegyenlíteni, de a 10. percben újból Jugoszlávia vezetett. A magyar csapat lassu játékkal szemben a Jugoszlávia gyors lerohasznásokkal veszélyeztetett s a 35. percben megszerzi a harmadik gólt.

Győzött Nisshen a magyar profiválogatott

Niss, december 17.

A magyar profi válogatott turájának második állomásán, Nisshen 5:2-re győzött.

KÖZGAZDASÁG

Mérsékelt árvaltozások a terménytözsdcn

A készáruvásáron épp úgy, mint a határidőknél nyugodt volt a forgalom. A készáruváros 15—20 fillérral olcsóbbodott, míg a buza, zab és tengeri árpa változatlan maradt. A buzapiac függetlenítette magát a külföldi jegyzésektől, amint hogy megállapítható az is, hogy a külföldi valutáris árhullámzások sem igen befolyásolják mostanában a buzapiac irányzatát.

A határidőknél a márciusi buza 3 fillérral drágult és ugyanennyi volt a javulás a májusi buzáé is. A márciusi rozsa 15 fillérral olcsóbbodott, míg a tengeri 5 fillérral drágult. Altlában vonatott az üzlet. A lisztárak nem változtak.

Határidőüzlet: Buza: március 13.40, 50, 56, 43, 39, 35, 54, 52, zárlat 13.53—54, május 14.36, 40, 32, 34, 30, 44, zárlat 14.43—44. Rozs: március 15.35, 52, 40, 35, 36, zárlat 15.45—15.48. Tengeri: május 15.49, 50, 48, 45, 40, 52, zárlat 15.50—52.

Készáruüzlet: Buza: tiszai 77 kg 13.20—13.60, 78 kg 13.35—13.75, 79 kg 13.50—13.90, 80 kg 13.60—14.00, tiszai 77 kg 12.30—12.55, 78 kg 12.45—12.70, 79 kg 12.60—12.85, 80 kg 12.70—12.95, jászai 77 kg 12.25—12.50, 78 kg 12.40—12.65, 79 kg 12.55—12.80, 80 kg 12.65—12.90, dtuli 77 kg 12.30—12.55, 78 kg 12.45—12.70, 79 kg 12.60—12.85, 80 kg 12.70—12.95, pestv., bácskai 77 kg 12.35—12.60, 78 kg 12.50—12.75, 79 kg 12.65—12.90, 80 kg 12.75—13.00. A különleges (80 kg) tiszai buza 14.40—15 P. Rozs: pestv. 14.15—14.35, egyéb rozsa 14.20—14.35, tak. árpa I. 18.00—18.50, tak. árpa II. 17.75—18.00, fev. sörárpa 21.00—24.50, egyéb sörárpa 20.00—21.00, zab I. 23.25—23.75, zab II. 22.25—22.50, ti. tengeri 14.30—14.50, egyéb tengeri 14.30—14.50, korpá 12.75—13.00.

Játékkártya reklámáról:

Magyar kártya, nagy alakú P 1.50, Rómy kártya, csomagja Pengő 1.90. Öngyújtók és alkatrészek nagy választékban, Szász trafik. Piac utca 64. sz.

Apróhirdetések

Levelezés

AROMÁS, zamatos kávét Király üzletében vevő előtt pörkölik. Dégenfeld-tér 11.

„Beatus“

jeligére levél van a kiadóhivatalban, szíveskedjék átvenni. 4787

Betöltendő állás rőknek

Mindenes

leány azonnali belépésre jelentkezzen jó házi bizonyítvánnyal. Barna utca 3. 4788

Butorozott szoba

Két

butorozott parkettes utcái szoba lakásnak. rendlőnek, irodának kiadó. Piac 19., II. em. folyosón balra. 4779

Különbejárati

udvari butorozott szoba azonnal kiadó, Miklós utca 26. 4715

Utcai

szépen butorozott tiszta szoba cloettes fürdőszobával 2 személyre olcsón kiadó. Jókai utca 6. 2272

Különbejárati

utcai butorozott szoba kiadó. Magoss György-tér 1. sz. 4770

Szent Anna

és Vigkedvű Mihály utcákra nyíló sarok emeleti modern 6 szobás lakás május 1-re kiadó. Érkezni lehet Szent Anna u. 53. 1128

Frohner-szállóban

havi penzió, reggeli, ebéd, vacsora, szoba gőzfűtéssel, villanyvilágítással 100 pengő. Hónapos szobák egy személyre 30, két személyre 50, három személyre 60 pengő. Kitűnő háziokost, menü rendsz. 1701

Kiadó lakás

Villalakás, 6 szobás, modern konyhával május 1-ére kiadó. Érkezni lehet Kossuth u. 15. 4455

Kiadó május 1-re 4, 3 és 2 szobás modern lakás Péterfia 46. 4667

Azonnal

is beköltözhető szoba, konyha, fűtőkamrás lakás kiadó. Apafi-utca 20 sz. 4748

Üzlet, műhely, raktár

Kis üzlethelyiség

Szent Anna 5. szám alatti azonnal kiadó. — Felvilágosít Batthyány-u. 14. sz. ügyvédi iroda 3517

Kenyérlerakat

kapualja ügyes jártas elárulónak Piac 10 alatti kiadó. 2274

Piac utcai

üzlethelyiség november elsejére kiadó. Érkezni lehet Debreceni Első Takarékpénztárnál A

Kossuth utca

üzlethelyiség azonnal kiadó. Érkezni lehet Debreceni Első Takarékpénztárnál A

Kiadó

a Debreceni Ujság kiadó hivatalának a földszinti helyiségekre való kiadószobával a Kossuth utca 3. sz. alatt az első emeleten két szobás lakás kiadó. Érkezni lehet a Kossuth utca 3. sz. alatt az első emeleten két szobás lakás kiadó. Érkezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál 1923

Irodának

két szobás első emeleti udvari helyiség azonnal kiadó. — Érkezni lehet Debreceni Első Takarékpénztárnál A

Ajánlat

KIRÁLY kávét még a legobbak! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Dégenfeld-tér 11. szám.

Aranyat,

zálogcédlókat, fogaranyat, ezüstöt a legmagasabb áron beveszek. Braun ékszerész, Piac 31., Kigyópatika mellett. 2266

Dráma vér nélkül

— Kis regény. —

Írta:

BENKE TIBOR.

3

— Csak menj drágám. Az asszony megcsókolta és vidáman, táncolásban sietett az öltözőjébe.

Somogyi professzor még akkor is nézett utána, mikor az ajtó eltakarta. Aztán felkelt és a dolgozó szobája felé fordult. A tükör előtt megállt és hosszan figyelte a saját szemét.

Íróasztalához ülve elővette Vajdát és olvasni kezdett. Olvasásában még bele-belevilant a Mucus ábrándozó képe, de nemsokára egészen átadta lelkét a komor, boldogtalan költőnek és szinte látta, amint Ginával harminc év után a sir előtt találkozik. S tekintetükben, hajh, nem az elvesztett, — az el nem nyert éden fájdalom van.

Mucus ezalatt lenge, fehérgrenadin ruhát öltött és gondosan rendezgette dus fekete haját. Ő is átadta lelkét a költészetnek ebben a pillanatban. Sántha Gyula, a hirtelen híressé lett fiatal testő csak egyszer mondta el, de ő rögtön megtanulta Vargha Gyula négy soros kis versét. A tükörbe nézve most is azt ismételtette:

„Oh, van-e edesebb beszéd,

Mint ha megfogva kis kezét

Egymás szemébe nézünk hosszan,

De ajkunk meg sem moccan.“

Mikor elkészült, besietett az urához. Szélesen össze-vissza csókolta, aztán lefutott a lépcsőn. Amíg a kerten átment, nem mert visszafordulni, mint máskor, mert érezte, hogy az ablakból komolyan, melegen néz rá az ő szemé. Ma pedig félt azoktól a szemektől.

II.

Mikor Mucus Kovácsékhoz ért, Kovácsné még nem volt kész az öltözködéssel.

— Szervusz drágám. — kacagott Kovácsnéra. Ugy-e Vicuskám nem vártál ilyen korán?

— Isten hozott Mucus. Ugy örülök, hogy jöttél. Éppen azon törtem a fejemet, hogy milyen ürügy alatt lohatunk pár percet a kettesben való beszélgetésre.

— Pompás. Én meg ezért siettem. Az uram bocsánatot kér, hogy nem jöhöt.

— No persze, megint a tudományok kutatója ereszkedett. A bocsánat legkegyelmesebben megadatik.

Erre mindketten kacagtak.

— Foglalj helyet Mucuskám. Én egy pillanat alatt készen leszek az öltözködéssel. Ugy-e nem haragszol?

— Te bohó! Hát hogy haragudnék? Csak menj és csinold ki jól magadat.

— Hasztalan. Ugy sem versenyezhetek veled.

— Te Vica, ne gonoszodj, mert egész idő alatt Macskaházyval fogok bosszúból flörtölni.

— Szegény Macskaházy, — kacagott Vica. Nem hiszem, hogy az öreg el tudná hódítani. Bakliskorom óta hűséges lovagom. Az uramnak is megmondta, mikor mint fiatal asszonyt, először látogatott meg. A bajusza ki volt kenve, atillában jött és az összes érdemrendjei versenyt zörögtek a csontjaival. Azóta egyetleneg zsurunkról sem hiányzott.

— Mégis csak van hűség a világon.

— Ha zörgöcsontu, nyugalmazott ezredes képviseli is.

Vica öllözni ment és Mucus egyedül maradt a tágas, kényelmes szalonban. A Macskaházy rovására felesendült kacagás még ott rezgett a recessipkés függönyön beszűrődő, délutáni napsugárban. Mucus felkelt és odaült a pálmás sarokba. Legutóbb is ott ült. Vica akkor Chopint idézte a zongorán. A nagy lengyel ragyogó szive betöltötte a szobát, rászállt a hallgatókra és nagy vágyásokkal töltötte meg a lelkeket. Akkor úgy érezte, hogy ő mégis boldogtalan.

(Folytatjuk.)

Szemüvegek.

hőmérők, látszerek legolcsóbban Paulo vérsnök belyegzőkészítő és látászerekeskődnél, Batthyány u. 22. 3847

Rádió-csere.

Karácsonyig rendkívül kedvező feltételek mellett becsereélheti rossz telepes, vagy hálózati rádióját „Világ”-márkás hálózati rádióra. Tasnády Kovács rádiólaboratóriumában. — Piac 42., (Pannonia udvar.) 4700

Törtaranyat,

fogaranyat legmagasabb áron vesz Haas Janka, Simonffy-u. 7. 4696

Tükrök,

csiszolások, foncsorozások legolcsóbban Siofkovicsnál. Nagyvásártér u. 15., telefon 356. 2852

„Piolux“

tökéletes tűzálló szivattyó 1 darab 1 fillér. Kapható minden fűszer- és fatereskedésben, trafikokban Főterakat Földalmánál, Piac utca 64. 4358

Porosz szén

helyett fűtőn pécsi brikettel teljesen pótolja Kapható: Salárom u. 12. Telefon 3862

Ótatis

Tanárjelölt

alsóbb osztályú középiskolások instrukcióját vállalja Külön kölön, vagy csoportban Cím: „D. U.” kiadóhivatalában 4262

Elelmiszér, ital

Fajborok,

saját termései és új a legolcsóbban napi áron. Arany János 50. Blazsek. 4780

Kereslet

Könyvterjesztéshez

nagy ismerettségrel rendelkező bevezető ügy-nökök kerestetnek. — Nyolc pengő kaució feltétlenül szükséges. Gyakoriat nélküli egyénekkal nem tárgyalunk. Érkezni lehet délután 3—4 óra között Debreceni Ujság szerkesztőségében, József kir. u. utca 16.

Megvételre

keresek 15 ezer pengő körül, lehetőleg adómentes házat, vagy birtokot. Cím a kiadóban. 2175

Zálogcédlóért, lejártakért is, mindennemű tárgytól leg-többet fizetnek Csánó-utca 14., keresztyéni 4695

Vaskályhát

szőfűtésre alkalmas (Koburg. Kolor-rend-szer) középnyagvágóban kb. 3-as számú megvételre keresek Ajánlatot kérem a kiadóba beadni. 4134

Mangallea

venhes kocát, 8-10 darabot keresek megvételre. Föltétlenül jófajta, egyazon időben bégatott, továbbtenyésztésre alkalmas legyen. Ujvárosy István gazdasága, H.-Böszörmény. Ugyanott megvételre keresek egy nagyobb húzó mázsát, kifogótalan állapotban Cím a kiadóban. 4777

Rádió

Használt

hálózati rádió megvételre kerestetik Ajánlatokat a készülék leírásával és ár megjelölésével „Rádió” jelgére kiadóba kérek 51

Eladó állatok

Eladó

3 kövér malac, darabja 80 kiló. Bethlen 53. 4786

Eladó ház

Uri családlház

három szoba, fürdőszoba, perkettes, Nap utca 23. eladó Tizezerrel átvethető Érdeklődni Hittelszövetkezetben, Szt. Anna tiz. 4710

Butorok

Könyvszekrény,

tölgyfa, tejuvegekkel olcsón eladó. Pacsirta 27. 2273

Eladó ingóság

Gramofonlemezek,

majdnem újak, eladók. Szent Anna-utca 7. sz.

Pataj Ferenc

O.F.B. által engedélyezett ingatlanforgalmi iroda, Debrecen. Csapó utca 41. Alkalmi ingatlan vétel. Nyomatott utca 10. több lakással potom áron eladó. Vendéglős ház forgalmas helyen olcsón eladó. — Hadházi-utca 7. hétrendbeli lakással kevés pénzzel átvethető. 4785

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat Rt. Felelős kiadó: dr. PAJOR GYÖZÖ igazgató Nyomdavezető VARGA ENDRE